

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

**Γενική Γραμματεία Εταιρικού Συμφώνου
Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ)
Γεν. Διεύθυνση Θεσμικής κι Επιχειρησιακής
Υποστήριξης ΕΣΠΑ
Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων και
Χρηματοδοτικών Εργαλείων (ΕΥΚΕ-ΧΕ)**

ΕΥΚΕ-ΧΕ: 1040

Ταχ. Δ/ση: Νίκης 10, 3ος όροφος
10563 Αθήνα
Πληροφορίες: Αθανάσιος Παπαηλιού
Τηλέφωνο: 210 3742069
Email: a.papailiou@minfin.gr

**Προς: ΕΥΔ Προγράμματος
«Πελοπόννησος»
Α. Σούτσου 35
Τ.Κ. 22132, Τρίπολη**

**Θέμα: Γνωμοδότηση για την ύπαρξη ή μη στοιχείων Κρατικών Ενισχύσεων σε πράξεις
προς ένταξη στην πρόσκληση με τίτλο «Δομές Παροχές Βασικών Αγαθών
(κοινωνικά συσσίτια, παντοπωλεία, φαρμακεία)»**

Σχετ: Το με αρ. πρωτ. 222522/28-07-2025 έγγραφο της Υπηρεσίας σας (αρ. πρωτ. εισερχομένου ΥΠΕΘΟΟ 134859/ΕΥΚΕ-ΧΕ 1040/29-07-2025).

Σε συνέχεια του ως άνω σχετικού με το οποίο μας κοινοποιήθηκε το σχέδιο Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων με τίτλο «Δομές Παροχές Βασικών Αγαθών (κοινωνικά συσσίτια, παντοπωλεία, φαρμακεία)», προς γνωμοδότηση, αναφορικά με ενδεχόμενη ύπαρξη στοιχείων κρατικής ενίσχυσης σημειώνονται τα εξής:

1. Σύμφωνα με το σχέδιο της πρόσκλησης, περιλαμβάνονται πράξεις που αφορούν στην υποστήριξη λειτουργίας (προσωπικού και λοιπά λειτουργικά έξοδα) δομών Παροχής Βασικών Αγαθών όπως Κοινωνικό Παντοπωλείο, Παροχή Συσσιτίου, Κοινωνικό Φαρμακείο.

Α. Δομές Σίτισης και Βασικών Αγαθών.

Κοινωνικό Παντοπωλείο: αφορά στη διανομή, τροφίμων σε σταθερή και τακτική βάση, ειδών παντοπωλείου, ειδών ατομικής υγιεινής, κατεψυγμένων προϊόντων, ειδών ένδυσης και υπόδησης, βιβλίων, παιχνιδιών, cd, κλπ, σε άτομα και οικογένειες που τα έχουν ανάγκη.

**Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

Δομή Παροχής Συσσιτίου: Αφορά στην παροχή συσσιτίων σε σταθερή και τακτική βάση, σε ωφελούμενα άτομα και οικογένειες που τα έχουν ανάγκη. Η παρασκευή και παροχή συσσιτίων θα πρέπει να πραγματοποιείται σε πλήρη συμφωνία με τις κείμενες υγειονομικές διατάξεις.

Β. Κοινωνικό Φαρμακείο: Αφορά στην παροχή σε σταθερή και τακτική βάση δωρεάν φαρμάκων, υγειονομικού υλικού και παραφαρμακευτικών προϊόντων σε ωφελούμενα άτομα που τα έχουν ανάγκη. Το σχετικό φαρμακευτικό υλικό θα πρέπει να εξασφαλίζεται μέσω συγκεκριμένων συνεργασιών με φαρμακοβιομηχανίες και τοπικούς φαρμακευτικούς συλλόγους, καθώς και από τη συμμετοχή και κινητοποίηση συλλογικών φορέων και πολιτών.

Ωφελούμενοι των υπηρεσιών/παροχών, είναι άτομα/νοικοκυριά, τα οποία διαβιούν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας ή διατρέχουν αυτόν τον κίνδυνο, όπως και ανασφάλιστα άτομα με πολύ χαμηλό ετήσιο εισόδημα, ωφελούμενοι του Προγράμματος Επισιτιστικής Βοήθειας και Υλικής Στήριξης).

Το Κοινωνικό Παντοπωλείο και η Δομή Παροχής Συσσιτίου δύναται να συλλειτουργούν στο ίδιο χώρο, ενώ το Κοινωνικό Φαρμακείο υποχρεωτικά πρέπει να λειτουργεί σε ξεχωριστό χώρο.

Η λειτουργία των δομών υποχρεωτικά θα τηρεί τις προδιαγραφές, όρους και προϋποθέσεις της παρούσας πρόσκλησης και του «Οδηγού Εφαρμογής & Λειτουργίας Δομών Παροχής Βασικών Αγαθών», ως αναπόσπαστο τμήμα αυτής.

Η χρηματοδότηση της δράσης αφορά στο χρονικό διάστημα έως 30/09/2029.

Η λειτουργία και η συγχρηματοδότηση των Δομών θα επαναεξεταστεί υπό το πρίσμα ενός σχεδίου βιωσιμότητας και για τη θέσπιση ενός νέου μοντέλου παροχής υπηρεσιών στο επίπεδο της κοινότητας, το οποίο δύναται να ενσωματώνει περισσότερες υπηρεσίες. Αλλαγές που τυχόν προκύψουν από την ανωτέρω διαδικασία θα αποτυπωθούν στην Ενδιάμεση Αναθεώρηση του Προγράμματος το 2025.

Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων με την παρούσα πρόσκληση ανέρχεται σε 4.000.000,00€.

Δυνητικοί δικαιούχοι είναι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ), με την προϋπόθεση ότι θα έχουν υπογράψει συμφωνητικό (σύμφωνο) συνεργασίας με το Δήμο στον οποίο θα χωριστεί η δομή, Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (ΚΟΙΝΣΕΠ) του νόμου 4019/2011, Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης (ΚΟΙΣΠΕ), του 2716/1999 (αρ. 12) και Δήμοι της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Ως δυνητικοί δικαιούχοι θεωρούνται και όσοι φορείς έχουν συνάψει προγραμματική σύμβαση με τους παραπάνω αναφερόμενους. Ο Κύριος Δικαιούχος που αναλαμβάνει την υποβολή της πρότασης, σε περιπτώσεις προτάσεων όπου η υλοποίησή τους πραγματοποιείται από πολλαπλούς δικαιούχους είναι ο Δικαιούχος που ορίζεται από το σύνολο των δικαιούχων / συνδικαιούχων.

2. Το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης ορίζει τις κρατικές ενισχύσεις ως «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής [...], κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές. Με βάση την Ανακοίνωση της Επιτροπής για την έννοια της Κρατικής Ενίσχυσης (2016/C262/01) που εξειδικεύει το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις εφαρμόζονται μόνο όταν ο αποδέκτης της ενίσχυσης είναι «επιχείρηση». «Επιχειρήσεις» θεωρούνται οι οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τις διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής τους. Συνεπώς, ο χαρακτηρισμός μιας συγκεκριμένης οντότητας ως επιχείρησης εξαρτάται αποκλειστικά από τη φύση των δραστηριοτήτων που ασκεί. Μεταξύ άλλων, ο χαρακτηρισμός μιας οντότητας ως επιχείρησης συνδέεται πάντα με συγκεκριμένη δραστηριότητα. Μια οντότητα που ασκεί τόσο οικονομικές όσο και μη οικονομικές δραστηριότητες πρέπει να θεωρείται επιχείρηση μόνο σε σχέση με τον πρώτο τύπο δραστηριοτήτων. Για να γίνει διάκριση μεταξύ οικονομικών και μη οικονομικών δραστηριοτήτων, το Δικαστήριο έχει επανειλημμένα αποφανθεί ότι κάθε δραστηριότητα που συνίσταται στην παροχή αγαθών και υπηρεσιών στην αγορά αποτελεί οικονομική δραστηριότητα.

Προκειμένου να προσδιοριστεί αν μια κρατική χρηματοδότηση προς οποιονδήποτε φορέα που ασκεί οικονομική δραστηριότητα είναι κρατική ενίσχυση πρέπει να ισχύουν σωρευτικά τα παρακάτω κριτήρια: α) χρηματοδότηση με κρατικούς πόρους, β) επιλεκτική μεταχείριση, γ) χορήγηση οικονομικού πλεονεκτήματος, το οποίο ο δικαιούχος δεν θα μπορούσε να αποκομίσει υπό τις συνήθεις συνθήκες της αγοράς και δ) απειλή νόθευσης ή νόθευση του ανταγωνισμού κατά το μέτρο που επηρεάζονται οι μεταξύ των κρατών-μελών συναλλαγές.

3. Στο σημείο 17 της ανωτέρω Ανακοίνωσης (2016/C262/01) αναφέρεται ότι, «το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση όπου το Δημόσιο ενεργεί «ασκώντας δημόσια εξουσία» ή όταν οι δημόσιες οντότητες ενεργούν «υπό την ιδιότητά τους ως δημόσιες αρχές». Μια οντότητα μπορεί να θεωρηθεί ότι ενεργεί ασκώντας δημόσια εξουσία σε περίπτωση που η εν λόγω δραστηριότητα εμπίπτει στις ουσιώδεις λειτουργίες του κράτους ή συνδέεται με αυτές λόγω της φύσεως, του αντικειμένου και των κανόνων στους οποίους υπόκειται. Σε γενικές γραμμές, εκτός των περιπτώσεων όπου το οικείο κράτος μέλος έχει αποφασίσει να εισαγάγει μηχανισμούς της αγοράς, οι δραστηριότητες που εκ της φύσεώς τους εμπίπτουν στα προνόμια δημόσιας αρχής και ασκούνται από το κράτος δεν συνιστούν οικονομικές δραστηριότητες».

Σύμφωνα με το σημείο 196 της Ανακοίνωσης (2016/C262/01), «Η Επιτροπή σε ορισμένες από τις αποφάσεις της έκρινε ότι, λόγω ειδικών περιστάσεων των υποθέσεων, το μέτρο είχε καθαρά τοπικό αντίκτυπο και κατά συνέπεια δεν επηρέαζε καθόλου τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών. Στις εν λόγω υποθέσεις η Επιτροπή διαπίστωσε, συγκεκριμένα, ότι ο δικαιούχος παρείχε αγαθά ή υπηρεσίες σε μια περιορισμένη περιοχή ενός κράτους μέλους και ήταν απίθανο να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη, και ότι δεν μπορούσε να προβλεφθεί ότι το μέτρο δεν θα είχε παρά οριακές επιπτώσεις στις συνθήκες των διασυνοριακών επενδύσεων ή της εγκατάστασης». Τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη κατά την εξέταση του τοπικού χαρακτήρα ενός μέτρου περιλαμβάνουν κατά κύριο λόγο τα εξής:

α) η δραστηριότητα του δικαιούχου αφορά την παροχή αγαθών και υπηρεσιών σε περιορισμένη γεωγραφική ζώνη επιρροής εντός ενός κράτους μέλους,

β) η δραστηριότητα του δικαιούχου, σε συνδυασμό με τον τοπικό χαρακτήρα και τη γεωγραφική θέση της, δείχνει να απευθύνεται κατά κύριο λόγο σε τοπικούς αποδέκτες λαμβάνοντας υπόψη το είδος και τα ειδικά (εγγενή) χαρακτηριστικά της δραστηριότητας, τον αριθμό και τον τόπο κατοικίας των χρηστών/πελατών του προϊόντος/υπηρεσίας, καθώς και το αμελητέο ποσοστό των πελατών από άλλα κράτη μέλη και

γ) η κρατική χρηματοδότηση της δραστηριότητας θα έχει αμελητέο αντίκτυπο στις αγορές και τους καταναλωτές, καθώς δεν προβλέπεται ότι θα προσελκύσει επενδυτές από άλλα κράτη μέλη που θα θελήσουν να εγκατασταθούν στην εν λόγω περιοχή, για να παρέχουν τη δραστηριότητα αυτή.

Προκειμένου να αξιολογήσει εάν, στην περίπτωση της κρατικής χρηματοδότησης μιας δραστηριότητας, συντρέχουν τα προαναφερθέντα κριτήρια, οπότε δεν επηρεάζεται το ενδοενοσιακό εμπόριο, η Επιτροπή έχει εξετάσει τις παρακάτω παραμέτρους:

- Την περιορισμένη περιοχή εντός του κράτους μέλους όπου δραστηριοποιείται η επιχείρηση και τον μικρό πληθυσμό της περιοχής αυτής (εν προκειμένω, ποια περιοχή θα καλύπτει το έργο και ο πληθυσμός αυτής).
- Αν η δραστηριότητα του δικαιούχου απευθύνεται κατά κύριο λόγο σε τοπικούς πελάτες, λαμβάνοντας υπόψη το είδος και τα ειδικά (εγγενή) χαρακτηριστικά (π.χ. γλώσσα) της δραστηριότητας, τον αριθμό και τον τόπο κατοικίας των χρηστών/πελατών του προϊόντος/υπηρεσίας, καθώς και το αμελητέο ποσοστό των πελατών από άλλα κράτη μέλη.
- Τον σκοπό του μέτρου που πρέπει να είναι άλλος από την αύξηση των δραστηριοτήτων του δικαιούχου (γιατί τότε θα μπορούσε να προσελκύσει επενδυτές από άλλα κράτη μέλη).
- Τυχόν ενδείξεις για ενδιαφέρον επενδυτών από άλλα κράτη μέλη να παρέχουν παρόμοιες υπηρεσίες/προϊόντα.

- Την κατάσταση της σχετικής αγοράς εν γένει (τοπική και όχι διεθνής) τόσο για τον δικαιούχο όσο και για τους ανταγωνιστές του και την κατάσταση του δικαιούχου (κύκλος εργασιών, δυναμικότητα υποδομών, μερίδιο αγοράς).
- Το χαμηλό ποσό της κρατικής χρηματοδότησης.

Ωστόσο, σύμφωνα με τα σημεία 189-192 της ως άνω Ανακοίνωσης, όταν ένα πλεονέκτημα χορηγείται σε επιχείρηση που δραστηριοποιείται σε αγορά ανοικτή στον ανταγωνισμό, καταρχήν θεωρείται ότι νοθεύει τον ανταγωνισμό και ότι είναι ικανό να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, ακόμη και όταν η επιχείρηση παρέχει μόνον τοπικές ή περιφερειακές υπηρεσίες και δεν παρέχει καμία υπηρεσία εκτός της χώρας προέλευσης, καθώς επιχειρήσεις άλλων κρατών-μελών θα μπορούσαν ενδεχομένως να ενδιαφερθούν να παράσχουν αυτές τις τοπικές υπηρεσίες (και μέσω του δικαιώματος εγκατάστασης).

Επομένως, ο τοπικός χαρακτήρας ενός μέτρου κρατικής χρηματοδότησης προς μία επιχείρηση, εάν μπορεί με βάση τις προβλέψιμες συνέπειές του, να επηρεάσει τις ενδοενωσιακές συναλλαγές, αξιολογείται κάθε φορά *ad hoc*, προκειμένου να διευκρινιστεί εάν η χρηματοδότηση αποτελεί κρατική ενίσχυση.

4. Στην περίπτωση κατά την οποία δεν δύναται να τεκμηριωθούν από την αρμόδια ΕΥΔ τα ανωτέρω, τότε η εκάστοτε πράξη δύναται να υλοποιηθεί στο πλαίσιο των προβλεπόμενων περι Υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ).

Σύμφωνα με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, οι δημόσιες αρχές μπορούν να οργανώνουν και να χρηματοδοτούν τις ΥΓΟΣ όπως επιθυμούν, υπό τον όρο ότι οι σχετικές αντισταθμίσεις που χορηγούν δεν υπερβαίνουν το αναγκαίο για την εκπλήρωση της αποστολής της ΥΓΟΣ με οικονομικά αποδεκτούς όρους, ήτοι προσδιοριζόμενες με αντικειμενικότητα και διαφάνεια, σύμφωνα με το άρθρο 106 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ. Στην περίπτωση ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης, υπό την μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας ΥΓΟΣ και για συγκεκριμένες κατηγορίες κοινωνικών υπηρεσιών εφαρμόζεται η Απόφαση της Επιτροπής της 20ής Δεκεμβρίου 2011 (2012/21/ΕΕ) σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 106 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ και αφορούν κρατικές ενισχύσεις που εξυπηρετούν κοινωνικές ανάγκες όσον αφορά τη μακροχρόνια υγειονομική περίθαλψη, τη μέριμνα του παιδιού, την πρόσβαση και επανένταξη στην αγορά εργασίας, την κοινωνική στέγη, καθώς και την περίθαλψη και την κοινωνική ένταξη ευάλωτων ομάδων.

Για τον έλεγχο της πλήρωσης των διατάξεων της ως άνω αναφερόμενης απόφασης και της υποβολής όλων των πληροφοριών και στοιχείων που απαιτούνται από το εν λόγω θεσμικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υποβάλλονται οι «εκθέσεις τεκμηρίωσης συμβατότητας ΥΓΟΣ»,

σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη με αρ. πρωτ. 31523/ΕΥΚΕ 446/19-3-2018 επιστολή της ΕΥΚΕ η οποία ήταν συνημμένη στο με Α.Π. 112292/ΕΥΚΕ-ΧΕ 1359/27-11-2023 έγγραφο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Διευκρινίσεις στις οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων».

Επισημαίνεται ότι στις Εκθέσεις Τεκμηρίωσης Συμβατότητας ΥΓΟΣ που αποτελούν μέρος της πράξης ανάθεσης ΥΓΟΣ, η περιγραφή των παρεχόμενων υπηρεσιών πρέπει να είναι απόλυτα σαφής και ακριβής τόσο ως προς το είδος των υπηρεσιών όσο και προς τις ποσότητες αλλά και το απαιτούμενο κόστος. Η μη σαφής περιγραφή εκ των προτέρων του αντικειμένου της ΥΓΟΣ, ενδέχεται να δημιουργήσει προβλήματα στον προσδιορισμό των παραμέτρων αντιστάθμισης και στον υπολογισμό του ποσού της αντιστάθμισης που πρέπει να συντελείται προϋπολογιστικά σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο των ΥΓΟΣ.

5. Ως εκ τούτου, στην περίπτωση που διασφαλιστεί από την αρμόδια Ειδική Υπηρεσία ότι για τις υποβληθείσες προτάσεις τηρούνται οι προϋποθέσεις «άσκησης δημόσιας εξουσίας» (όπως περιγράφονται στην παράγραφο 3 της παρούσας επιστολής) για δικαιούχους πράξεων οι οποίοι είναι φορείς άσκησης δημόσιας εξουσίας (π.χ. Δήμοι) και επιπλέον τεκμηριωθεί ότι οι συγκεκριμένες δράσεις περιλαμβάνονται στις αρμοδιότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης για την άσκηση κοινωνικής πολιτικής και παροχής ουσιαστικής αρωγής και κοινωνικών υπηρεσιών προς ευπαθείς και ευάλωτες ομάδες πολιτών, τότε τα αντικείμενα των προτάσεων αυτών δύναται να εμπίπτουν στο πλαίσιο της άσκησης δημόσιας εξουσίας και κατά συνέπεια να υποστηριχθεί ότι δεν Εναλλακτικά, η έννοια του τοπικού αντίκτυπου των προτεινόμενων πράξεων δύναται να υποστηριχθεί με βάση τον τρόπο, τους όρους και τις προϋποθέσεις που θα υλοποιηθούν οι υποβληθείσες προτάσεις (όπως περιγράφονται στην παράγραφο 3 της παρούσας επιστολής), κυρίως όσον αφορά δικαιούχους όπως ΜΚΟ, ΚΟΙΝΣΕΠ, ΚΟΙΣΠΕ, κλπ. Στην περίπτωση αυτή συστήνεται, η Ειδική Υπηρεσία να τηρεί τα απαραίτητα έγγραφα τεκμηρίωσης του τοπικού χαρακτήρα, στον φάκελο του κάθε έργου.

Στην περίπτωση που δεν μπορούν να τεκμηριωθούν τα παραπάνω, τότε η αρμόδια Ειδική Υπηρεσία πρέπει να διαβιβάσει στην ΕΥΚΕ-ΧΕ τις υποβληθείσες προτάσεις συνοδευόμενες από την έκθεση τεκμηρίωσης ΥΓΟΣ (βλέπε παρ. 4 ανωτέρω), προκειμένου καθεμιά να εξεταστεί διακριτά αναφορικά με τη συμβατότητά της με το δίκαιο ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων της ΕΕ.

6. Όσον αφορά στους τυχόν αναδόχους, προκειμένου να μην τεθούν ζητήματα κρατικών ενισχύσεων, πρέπει οι προμήθειες/υπηρεσίες/εργολαβίες, να πραγματοποιηθούν μέσω ανοικτής, διαφανούς, αμερόληπτης και άνευ όρων διαγωνιστικής διαδικασίας, με βάση τις διατάξεις της

ισχύουσας εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας περί σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών.

7. Βάσει των παραπάνω και δεδομένου ότι δεν είναι σαφές το θεσμικό πλαίσιο στο οποίο δύναται να εμπίπτουν οι προτεινόμενες πράξεις, για την πλήρωση του κριτηρίου της συμβατότητας με τους κανόνες των κρατικών ενισχύσεων, κάθε πράξη των εν λόγω προσκλήσεων πρέπει να αξιολογηθεί διακριτά.

8. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω πρέπει να συμπληρωθεί στο προοίμιο της υπό αξιολόγηση Πρόσκλησης το θεσμικό πλαίσιο ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων σύμφωνα με το οποίο δύναται να εξεταστούν οι υποβληθείσες προτάσεις χρηματοδότησης. Ως εκ τούτου, για λόγους πληρότητας του θεσμικού πλαισίου των κρατικών ενισχύσεων κρίνεται σκόπιμο στο προοίμιο (έχοντας υπόψη) της Πρόσκλησης να προστεθεί το με αρ. πρωτ. 50183/ΕΥΚΕ-ΧΕ626/30-05-2023 έγγραφο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Διατύπωση γνώμης σχετικά με τα σχέδια Πρόσκλησης (ή/και Τροποποίησης) για συνεχιζόμενες δομές ΚΥΚΩ (κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφελείας) κατά την ΠΠ 2021 – 2027, που αφορούν σε Κέντρα Κοινότητας, ΣΥΔ, ΚΔΗΦ, Δομές παροχής βασικών αγαθών, Δομές αστέγων, ΚΗΦΗ, Δομές κακοποιημένων γυναικών».

Επίσης, πρέπει να προστεθεί το παρακάτω εδάφιο:

- Έργα που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης εξετάζονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων (De Minimis). Στις περιπτώσεις, που τελικά κριθεί ότι η προτεινόμενη δράση ή τμήμα δράσης εμπίπτει στο ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο, υπάρχει η δυνατότητα δημόσιας χρηματοδότησής της μέσω της χρήσης του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (που αντικατέστησε τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ.1407/2013 της Επιτροπής) μέχρι του ποσού των 300.000 ευρώ, ανά περίπτωση.

Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση της κρατικής ενίσχυσης το ποσό που υπολείπεται της εγκεκριμένης συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης σε σχέση με το συνολικό κόστος του έργου, καλύπτεται από ιδίους πόρους του δικαιούχου.

Υπενθυμίζεται ότι για δράσεις που θα εξετασθούν στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831, είναι απαραίτητο να περιέχεται στο φάκελο του έργου Υπεύθυνη Δήλωση σχετικά με τη σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας καθώς επίσης και να ελέγχεται το σύνολο των προϋποθέσεων επιλεξιμότητας του Κανονισμού.

Επιπλέον συστήνεται να διορθωθεί το κάτωθι εδάφιο:

Επισημαίνεται ότι, στην περίπτωση που στις προτεινόμενες δράσεις περιλαμβάνεται και προμήθεια εξοπλισμού, ο οποίος θα παραμείνει στην κυριότητα/ιδιοκτησία του δικαιούχου μετά την ολοκλήρωση του έργου, τότε πρέπει είτε να διασφαλισθεί ότι ο εν λόγω εξοπλισμός δεν θα χρησιμοποιηθεί για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας (έως το πέρας της οικονομικής ζωής του πάγιου εξοπλισμού) είτε η υπολειμματική αξία του εξοπλισμού να ληφθεί υπόψη ως έσοδο, για τον υπολογισμό της ενίσχυσης.

Στο κεφάλαιο 4 «Οδηγίες υποβολής αιτήσεων» του σχεδίου πρόσκλησης συστήνεται να προστεθούν οι παρακάτω διευκρινίσεις σχετικά με τα έγγραφα που πρέπει να προσκομισθούν, για την εκπλήρωση των όρων και προϋποθέσεων του θεσμικού πλαισίου των ΥΓΟΣ:

«Για δράσεις που εξετάζονται στο πλαίσιο των Υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ) πρέπει να προσκομιστεί στο φάκελο που θα υποβληθεί προς αξιολόγηση έκθεση τεκμηρίωσης που περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

- Τον πάροχο της ΥΓΟΣ.
- Την τεκμηρίωση της συγκεκριμένης ΥΓΟΣ. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι για να τεκμηριωθεί μια δράση ως ΥΓΟΣ πρέπει να αποδεικνύεται ότι: α) απευθύνεται σε πολίτες και αποβλέπει στο συμφέρον του κοινωνικού συνόλου, β) εξυπηρετεί κοινωνικές ανάγκες και γ) παρέχεται σε συνθήκες έλλειψης ή μη ικανοποιητικής ανάπτυξης της σχετικής αγοράς.
- Αναλυτική περιγραφή της παρεχόμενης υπηρεσίας και όλων των επιμέρους σταδίων παροχής της, καθώς και περιγραφή των τελικών «παραδοτέων» της παρεχόμενης υπηρεσίας (με στοιχεία προβλέψεων είδους υπηρεσιών και ποσοτήτων, στο βαθμό που αυτό είναι δυνατόν).
- Τη χρονική διάρκεια ανάθεσης της ΥΓΟΣ, λαμβάνοντας υπόψη και το αντίστοιχο κανονιστικό πλαίσιο καθορισμού της (Απόφαση ΥΓΟΣ ή Ανακοίνωση ΥΓΟΣ).
- Τη γεωγραφική περιοχή που συνδέεται με την ΥΓΟΣ.
- Χρηματοοικονομική ανάλυση για τον προσδιορισμό της αντιστάθμισης που χορηγείται για την παρεχόμενη ΥΓΟΣ που περιλαμβάνει τις ακριβείς παραμέτρους που ελήφθησαν υπόψη για τον προσδιορισμό της χορηγούμενης αντιστάθμισης καθώς και περιγραφή του μηχανισμού ελέγχου της υπεραντιστάθμισης. Η αντιστάθμιση πρέπει να περιορίζεται στο μέτρο του αναγκαίου για την κάλυψη του συνόλου ή μέρους των δαπανών που πραγματοποιούνται για την εκπλήρωση υποχρέωσης παροχής της καθορισμένης Υ.Γ.Ο.Σ., λαμβανομένων υπόψη των τυχόν σχετικών εσόδων και ενός εύλογου κέρδους. Εφόσον η χρηματοοικονομική ανάλυση που συνοδεύει το έργο προβλέπει ποσοστό κέρδους, αυτό θα θεωρείται εύλογο εφόσον δεν υπερβαίνει το σχετικό διατραπεζικό επιτόκιο συν 100 μονάδες βάσης. Το σχετικό διατραπεζικό επιτόκιο είναι εκείνο του οποίου η λήξη και η διάρκεια αντιστοιχούν στη λήξη και τη διάρκεια της πράξης ανάθεσης. Η αντιστάθμιση για την παρεχόμενη Υ.Γ.Ο.Σ. θα αφορά αποκλειστικά στο καθαρό κόστος της

παροχής της υπηρεσίας, όπως αυτό προέκυψε από την σχετική χρηματοοικονομική ανάλυση και με βάση τα οριζόμενα στο κατά περίπτωση εφαρμοζόμενο θεσμικό πλαίσιο των ΥΓΟΣ».

9. Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην με αρ. πρωτ. 99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ1162/27-10-2023 Εγκύκλιο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων»:

- Μετά την υποβολή των μεμονωμένων προτάσεων στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων, κάθε πρόταση πρέπει να εξετάζεται διακριτά αναφορικά με την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης και την τήρηση των κανόνων του ανταγωνισμού.
- Για την αξιολόγηση της πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας της πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, είναι αναγκαίο να συμπληρώνεται η λίστα ελέγχου περί ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης που έχει κοινοποιηθεί με την με αρ. πρωτ. 115150/ΕΥΚΕ4023/2.11.2016 επιστολή του ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ, αντίγραφο της οποίας πρέπει να τηρείται στο φάκελο της πράξης.

Η παρούσα γνωμοδότηση παρέχεται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΥΚΕ-ΧΕ και περιορίζεται στην παροχή απόψεων σχετικά με τη συμμόρφωση του υπό κρίση μέτρου ενίσχυσης με τους κανόνες Ανταγωνισμού και Κρατικών Ενισχύσεων της ΕΕ. Επισημαίνεται ότι δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ η αξιολόγηση οποιαδήποτε άλλης πτυχής του μέτρου ενίσχυσης, περιλαμβανομένων θεμάτων που άπτονται του δικαίου περί δημοσίων συμβάσεων.

Οι απόψεις της ΕΥΚΕ-ΧΕ βασίζονται αποκλειστικά στις πληροφορίες που παρείχε εγγράφως η οικεία Διαχειριστική Αρχή και ειδικότερα στο περιεχόμενο του σχεδίου Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων, έγγραφο το οποίο αφορά η γνωμοδότηση της ΕΥΚΕ-ΧΕ βάσει των αρμοδιοτήτων της. Εάν οι παρασχεθείσες πληροφορίες αποδειχθούν ελλιπείς ή εσφαλμένες, ή το μέτρο ενίσχυσης δεν υλοποιηθεί σύμφωνα με τις παρεχόμενες πληροφορίες, η ΕΥΚΕ διατηρεί το δικαίωμα να επανεξετάσει τις απόψεις της σε σχέση με αυτές που εκφράζονται στο παρόν έγγραφο.

Παραμένουμε στην διάθεσή σας για κάθε αναγκαία διευκρίνιση.

Ο Προϊστάμενος της ΕΥΚΕ-ΧΕ

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εσωτερική Διανομή (Ηλεκτρονικά):

- Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
- Γραφείο Γενικής Γραμματείας Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ)
- Γραφείο Γενικής Διεύθυνσης Θεσμικής και Επιχειρησιακής Υποστήριξης
- ΕΥΚΕ - ΧΕ

